

KOUZELNÍKŮV ÚNIK Z REALITY

Lars Vasa Johansson

HOST

HOST

KOUZELNÍKŮV ÚNIK Z REALITY

Lars Vasa Johansson

Lars Vasa Johansson

KOUZELNÍKŮV ÚNIK Z REALITY

BRNO 2017

Copyright © Lars Johansson, 2016
by Agreement with Grand Agency, Sweden
and Andrew Nurnberg Associates International Limited
Cover photos © ostill / Shutterstock;
Greg Raines / Shutterstock
Translation © Marie Voslářová, 2017
Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2017
(elektronické vydání)
ISBN 978-80-7577-077-6 (Formát PDF)
ISBN 978-80-7577-078-3 (Formát ePub)
ISBN 978-80-7577-079-0 (Formát MobiPocket)

Staříci a stařenky okolo stolu čekali, až se lesní královna vyjádří k neblahé zvěsti, která se poslední dobou šířila krajem.

Jsme příliš slabí, pomyslela si. Je nás příliš málo. Jsme sešli věkem. Jenže potřebujeme kuráž, nerozvážnou smělost. Když ji nenajdeme ve vlastních prořídých řadách, tak možná u někoho zvenku? Přinejhorším bychom snad mohli uvažovat i o tom, že někoho zvenku *obětujeme*?

Lesní královna se uvelebila na desku stolu a zívla. Možná bude nejlepší se na to vyspat? Zatím to jsou koneckonců jen zvěsti. Nesmělý šepot v šumění větru:

Uplakánek je zpátky.

Jíst napoleonský řez umělohmotnou lžičkou je obtížné. Lépe se k tomu hodí dezertní vidlička, protože potřebujete něco dostatečně pevného, co prolomí tuhou cukrovou polevu s rybízovým želé na horní vrstvě listového těsta. Jinak má zákusek sklony se splácnout. Tvrdý povrch. Měkký vnitřek ze šlehačky a vanilkového krému, který se snadno rozmáčkne, když ho vystavíte třeba jen malému tlaku. Vlastně je to dost špatně navržený moučník.

Blížila se jedenáctá dopoledne. Zaparkoval jsem na odpočívadle někde mezi Askersundem a Karlsborgem. S vyhlídkou na jezero Vättern, třpytící se v červnovém slunci. Nastal čas mého narozeninového rituálu. Vypnul jsem si telefon, abych měl příštích deset minut klid. Posadil jsem se se svým dortíkem na kapotu auta.

V deset padesát devět o pětáctýřicet let dřív jsem přišel na svět, v Söderské nemocnici ve Stockholmu. To, že zabředám čím dál hlouběji do středního věku, vlastně nebyl až tak velký důvod k oslavě, ale měl jsem zkrátka ve zvyku dopřát si v tenhle den bez ohledu na to, kde se právě nacházím, chvilku pro sebe a dát si zákusek nebo něco podobného. Právě na tenhle rok navíc připadalo pětadvacáté výročí mé profesionální kouzelnické dráhy, na což jsem byl opravdu pyšný, mohu-li to tak říct. To už rozhodně za oslavu stálo.

Na odpočívadle jsem nebyl sám. Na rozkládaném dřevěném stolku si tu rozložila svačinu rodina s dětmi. Bohužel

jsem se ocitl v křížové palbě pachů linoucích se od jejich chlebů s vajíčky a od dvou mobilních záchodků, stojících kus od mého auta. Taky mě otravovala spousta much, ale jiné místo jsem právě v minutu svého narození nenašel.

„Blahopřeju, Antone. Jsi dobrej. Jsi fakticky dobrej,“ zamumlal jsem a pustil se do dortíku.

To, že celé dopoledne ležel ve vyhřátém autě, mu zrovna neprospělo. Koupil jsem si ho ráno v jednom supermarketu u Södertälje. Za zvýhodněnou cenu, protože mu končila trvanlivost. Vzhledem k tomu, že k mému narozeninovému rituálu jsme zvaní jen já a moje myšlenky, usoudil jsem, že klidně můžu trochu zredukovat náklady.

Jakmile jsem se pokusil prolomit horní vrstvu těsta, lžička se zlomila jako suchá větvička. Popadl jsem rozšířenou část mezi palec a ukazovák a ze strany vydloubával šlehačku. Podhrabal jsem těsto, až se dortík zhroutil. Několik soust mi úplně stačilo. Nejspíš jsem si měl radši koupit balíček sušenek.

Zaklapl jsem hrbolatou plastovou krabičku a hodil napoleonský řez do koše za páchnoucími záchodky. Rodina s vajíčkovými chleby se zatím na stole jaksepatří zabýdlela. S ubrousky, termoskou, hliníkovými tácky a umělohmotnými miskami, skleničkami na limonádu i hrnky s kávou. Děti se smály a patlaly po sobě jídlo, rodiče na všechno dávali pozor a snažili se při tom dostat do sebe taky pár soust. Otec dětí byl v mém věku. Chvilí jsem ho pozoroval a přemýšlel, jestli by mi záviděl, kdyby věděl, že mám svobodné povolání a pracuju v zábavním průmyslu, zatímco on se musí v letním vedru někam kodrcat s manželkou a dětmi a plánovat každou minutu do posledního detailu, aby nevypukl chaos.

Mířil jsem právě na vystoupení v domě pro seniory Ježeček nedaleko Karlsborgu. Po něm na mě čekal hotelový pokoj s čistě povlečenou postelí a arašidy v minibaru. Ten druhý se mohl těšit leda na oschlá vajíčka a kaviár z ulepených dětských prstíků, ať se mu to líbilo nebo ne.

Právě to se mi na narozeninových chvilkách, kdy jsem všeho nechal a strávil deset minut sám se sebou, líbilo. Byla to vynikající příležitost uvědomit si, jak mimořádný vedu život. Jakou mám svobodu. Jsme jen já a cesta k nekonečným obzorům.

Matka dětí rozvázala pestrobarevnou šňůrku na jakési bílé krabici a vytáhla z ní marcipánový dort. Děti jí pomohly zapíchat do něj svíčky, a když je zapálila, začaly zpívat „Hodně štěstí, zdraví“. Dva muži středního věku slavili narozeniny na stejném odpočívadle, to byla zatraceně zvláštní shoda náhod. Děti zpívaly ukrutně falešně, ale nadšení jim nechybělo. Otec měl zřejmě za to, že se počítá především snaha, protože při tom jejich kvičení celý zářil.

Když sfoukl svíčky, dostal dlouhý vášnivý polibek od své manželky. Otočil jsem se zády, nechtěl jsem během svého soukromého desetiminutového rituálu ztrácet čas civěním na šťastnou rodinku. Vrátil jsem se do auta a znovu zapnul mobil. Ale nenašel jsem žádné nové e-maily ani zmeškané hovory od lidí, kteří by mi chtěli poblahopřát. Naši se ozvali ráno, jinak o mých narozeninách moc lidí nevědělo. Což bylo vlastně docela fajn. Když jsem byl malý, připadalo mi, že se na moje narozeniny trochu zapomíná, protože je slavím těsně před letním slunovratem, ale teď už mi to bylo jedno. Pětačtyřicátiny nejsou, jak říkám, nijak zvláštní důvod k oslavě.

2

Když jsem měl dobrý rok, zvládal jsem skoro stovku vystoupení po celé zemi. Jezdil jsem, kam mě vedla moje gps, a někdy jsem skoro nevěděl, ve kterém kraji zrovna jsem. Abych se naučil odlišovat od sebe jednotlivá maloměsta, měl jsem ve zvyku zjišťovat si o nich pro pobavení různé zajímavosti a podivnosti, třeba že Karlsborg je známý miniaturními předměty, například nejmenší ptačí klec ve Skandinávii, nejnižším kuchyňským stolem ve Švédsku nebo jednou z nejkratších šňůr na světě.

Domov Ježeček je hnědá pětipatrová budova z osmdesátých let, která stojí u silnice vedoucí do centra Karlsborgu. Během minulých dvou let jsem tam vystupoval už třikrát.

Když jsem vešel do nově vymalované, přesto šedivé a bezútěšné společenské místnosti, čekalo tam asi dvacet židlí a několik volných míst pro vozíky. Až potud bylo všechno v pořádku. Zašilhal jsem po uklízeči, který právě mezi židlemi vysával. Vysavač dělal příšerný randál. Postavil jsem na zem svou těžkou kouzelnickou bednu s kováním a nechápavě se rozhlédl po prostoru, kde jsem měl vystupovat. Stály tam dva pingpongové stoly plné dílků puzzle. Zaměstnankyně domova, která mě do sálu dovedla, i když bych trefil sám, mi vysvětlila, že klienti právě se skládáním začali a že by bylo dobré, kdyby stoly mohly zůstat, kde jsou.

Protože měřím metr devadesát, jsem zvyklý dívat se na lidi svrchu. Tahle situace nebyla výjimkou. Žena s rudě

obarvenými vlasy byla skoro o dvě hlavy menší než já. Nejdřív jsem se zamračil na uklízeče ve snaze přimět ho, aby vypnul burácející vysavač. Nevyšlo mi to, protože ke mně stál zády. Potom jsem se zamračil na rudovlásku.

„Ujel jsem tři sta kilometrů a kromě několika soust skoro prošlého napoleonského řezu jsem byl celý den o hladu, takže mě omluvte, jestli to bude znít trochu podrážděně. Ale *kde* si myslíte, že budu vystupovat?“

Možná až příliš demonstrativně jsem oběma rukama naznačil, že místo není ani mezi židlemi, kde mělo sedět publikum, ani u stolů, protože nedokončené skládačky byly očividně důležitější než fakt, že potřebuju někde stát. Rudovláska navrhla, že by diváci třeba mohli sedět v kruhu. Nešlo by, že bych čaroval uprostřed? V tom rámusu jsem skoro neslyšel, co povídá. Zagestikuloval jsem na uklízeče, který si mě tentokrát všiml.

„Mohl byste vypnout ten vysavač? Pokouším se tu pracovat. Já se taky nemotám kolem vás a neuklízím, když se vy snažíte pracovat, nemám pravdu?“

Uklízeč něco zamručel, vypnul vysavač a odtáhl ze společenské místnosti. Rudovláska zopakovala otázku, jestli by nepřipadalo v úvahu, že bych během vystoupení stál uprostřed. Pokrčil jsem rameny. Měl jsem z principu pořádný problém s tím, že nějaké rozdělané skládačky jsou důležitější než můj prostor, ale byl jsem kouzelník, ne nějaký televizní kašpar s tanečnicemi, nákladnými rekvizitami a triky, které vyžadují, aby diváci hleděli z určitého úhlu.

„Samozřejmě, můžu stát uprostřed. Tak ty židle přerovnáme a vy byste mi pak mohla přinést moje obložené chleby.“

„Já už odcházím. Mám padla.“

„Když přijedu někam vystupovat, mají tam pro mě být připravené obložené chleby nebo něco podobného. Je to ve smlouvě. Taky tam je, že potřebuju prostor, kde budu vystupovat. Pódium nebo aspoň kus podlahy bez ping-pongových stolů.“

„V kantýně dostanete chlebičky.“

„Fajn, takže to uděláme takhle. Já rozestavím židle a vy mi přinesete pár chlebiček.“

„Já už odcházím. Mám padla. V kantýně dostanete chlebičky.“

Zavrtěl jsem nad její mechanickou, necitlivou odpovědí hlavou.

„Podívejte, v tom případě to uděláme takhle. Já rozestavím židle a potom půjdu a porozhlédnu se, kde se tu dají sehnat chlebičky. Vy nebudete muset dělat vůbec nic. To bude báječné, co říkáte?“

Můj ironický komentář očividně prolétl nad její hlavou, aniž ji zasáhl. Rudovláska jen spokojeně přikývla, chvíli si něco ťukala do mobilu a potom si šla po svých.

Poslední vystoupení před letním slunovratem, který měl změnit můj život, mi vycházelo skvěle. Po jednom triku, kdy jsem z vysokého klobouku vyčaroval sklenku šampaňského, jsem se stařečků v publiku zeptal, jestli by si nechtěli společně trochu zazpívat. Do ničeho podobného jsem se normálně nepouštěl, ale připadalo mi, že „Malé žabičky“, „Farářova malá vrána“ nebo jiná písnička, která se zpívá na oslavách slunovratu, by se jim mohla líbit. Vypadali úplně nadšeně a čekali, až spustím.

„Poslouchejte, napadla mě jedna věc. Mám totiž dneska narozeniny. Nečekám, že byste mi chtěli zazpívat, ale zase je fajn, že všichni znáte text. Co říkáte?“

Spustil jsem „Hodně štěstí, zdraví“. Výsledek byl zmatený a rozkolísaný, ačkoliv jsem použil svou umělohmotnou kouzelnickou hůlku jako taktovku. Když jsme skončili, nikdo se neujal iniciativy, aby čtyřikrát vykřikl hurá, jak je u nás zvykem, takže i to jsem musel obstarat sám. Jeden vozičkář při tom dostal záchvat kašle. Chraplavé sípání se ozývalo po celý zbytek představení. Bylo to dost iritující.

Když vystupujete před staršími lidmi, může být riskantní pouštět se do triků založených na tom, že si některý z diváků má zapamatovat kartu. Snadno při tom vznikají zmatky. Jinak jsem předváděl nacvičená čísla, která jsem od mládí použil už tisíckrát, před jakýmkoli publikem. Mladým, starým, strážlivým i opilým. Houslista může hrát tutéž klasickou skladbu celý život, aniž by ho někdo obviňoval, že stagnuje, a právě tak jsem se i já díval na svá kouzelnická čísla.

Výzva pro mě spočívala v tom, že člověk má vždycky co zdokonalovat a vybrušovat, ať už co se týče techniky nebo vizuální prezentace. Svou roli hrálo i to, v jaké formě právě jsem. Někdy mi určitý trik trval delší nebo kratší dobu než jiný den, přesně jako u hudebních skladeb. Někteří kouzelníci si říkají iluzionisté a předvádějí nákladné show se světelnými efekty a dýmem, tanečnicemi, spoustou vtipkování, „hlubokomyslných“ proslovů a dalších pitomostí, za které jsou masy očividně ochotné platit mračky peněz. Já tomu říkám televizní čáry máry a není to nic pro mě. Dobrý kouzelník nepotřebuje pohyblivé zrcadlové stěny, hydraulické plošiny v podlaze ani nádhernou asistentku, která by odváděla pozornost diváků. Kdybych měl neomezený rozpočet, nejspíš bych si připravil několik

o něco větších a okázalejších čísel, ale jinak mám opravdu rád úzký kontakt s diváky, kteří zblízka vidí, co dělám.

Po představení mi zavolal Pontus Bergström, který měl na starosti plánování mých vystoupení. Stáj umělců, jež zastupoval, sestávala z bavičů, spisovatelů objíždějících autorská čtení, několika dýdžejů, pár celebrit proslavených skrze reality show, jednoho hypnotizéra a mě.

„Nazdar, Antone. Mám dobrou a špatnou zprávu. Kterou chceš slyšet dřív?“

Požádal jsem ho, aby začal tou dobrou.

„O víkendu jsem vyhrál soutěž ve střelbě ze vzduchovky! První cena byla deset balíčků kafe a několik parádních hovězích steaků.“

Ani jsem nevěděl, že se Pontus věnuje střelení. Ale pogrataloval jsem mu a vyzval ho, aby mi sdělil špatnou zprávu.

„Skövde a Vänersborg odpadají.“

„Cože?“ bylo jediné, co jsem ze sebe po chvíli zaraženého ticha vypravil.

„Bohužel je to tak. Basmati se uvolnil termín a ta firma z Vänersborgu chce na večírek radši ji. Nákupní centrum ve Skövde se rozhodlo uspořádat nějaké mecheche s místními basketbalistkami, takže na tebe už asi nezbyvá čas.“

„Ale máme přece smlouvy? Copak si to můžou jen tak rozmyslet?“

Letos jsem měl méně vystoupení než kdy dřív, ale zatím nikdo nic nezrušil. Až doteď.

„Já vím, je to bída, ale musím být flexibilní a nechci lidem prodávat, co nechtějí. Basmati dobře vypadá, umí míchat koktejly a je to televizní hvězda. To na firemních večírcích zabírá a tohle je malířská firma, takže se to nejspíš dost rozjede. Vlastně se to pro tebe nehodí.“

Několikrát jsem hlasitě vzdychl, abych dal najevo nespokojenost.

„Takže teď až do slunovratu nic nemám? To teda můžu klidně jet rovnou domů.“

V duchu jsem zaklel, protože už jsem se ubytoval v hotelu v Karlsborgu. Měl jsem v plánu udělat si pohodový večer, možná se podívat na film, pořádně se vyspat a zítra vyrazit do Skövde.

„Nedostal jsem žádný rozpis na červenec. Jak to vypadá?“

Pontus chvíli neodpovídal.

„Abych řekl pravdu, vypadá to dost slabě. Nejenom pro tebe, i u většiny ostatních nám to celkem vážně. Vlastně se doopravdy daří jenom Kicki Hjortové.“

Zaskřípal jsem zuby. Kicki Hjortová byla pětasedesátiletá babka, která se kdysi málem utopila a měla zážitek na prahu smrti, při němž viděla anděly. Napsala o tom knihu, prodalo se několik set tisíc výtisků a teď jezdila po různých spolcích a podnicích a vyprávěla o svém zážitku. Lidem to podle všeho připadalo velice oduševnělé a inspirující, což jsem vůbec nechápal. Kouzelník klame diváky. Diváci se chtějí nechat klamat. Vědí, že nečarují „doopravdy“. Nikdo nevěří, že se hrací karta zneviditelní a přenesení kosmem ode mě na pódium (případně u pingpongového stolu) do kapsy saka osoby v publiku. Ale když nějaká tetka jezdí po světě a vykládá lidem

o andělech, zřejmě nikomu nedochází, že je vodí za nos stejně jako já.

„Tak mě napadá, nejsou teď zrovna tam někde poblíž Sebastian s Charlottou?“

Pokrčil jsem rameny, přestože mě nemohl vidět.

„Nemám ponětí, nesleduju v jednom kuse, co dělají,“ odpověděl jsem a sám jsem slyšel, jak podrážděně to zní.

„Včera nebo předevečím měli vystupovat na nějakém velkém letním spektaklu ve sportovní hale v Lidköpingu. Bylo prý vyprodáno, nějakých osm tisíc lidí. Človče, dokážeš si představit, na kolik si takhle asi přijdou? To je neuvěřitelný.“

„Mám dneska narozeniny,“ řekl jsem, abych co nejrychleji změnil téma.

„Vážně? Všechno nejlepší.“

„Díky. Kdy má narozeniny Kicki Hjortová?“

„To z hlavy nevím, ale můžu se podívat do diáře.“

„Takže její narozeniny v diáři máš, ale moje ne?“

Vykoktal nějakou polovičatou výmluvu. Nechal jsem to být a zakončil hovor tím, že jsem Pontusovi ještě jednou poblahopřál ke střeleckému úspěchu. Potěšilo ho to a očividně přeslechl můj kousavý tón. Neměl jsem sílu mu vysvětlovat, že když člověk oznámí „mám dobrou a špatnou zprávu“, tak se zpravidla obě novinky týkají příjemce sdělení. Lékař by například neměl říkat pacientovi, že dobrá zpráva je, že on sám zdědil po babičce padesát milionů, zatímco ta špatná, že pacient trpí nevyčísitelnou rakovinou.

3

Zrušit nocleh se mi nepodařilo, protože jsem pokoj prý už několik hodin „používal“. Sice jsem jenom vešel dovnitř a položil si tašku na postel, ale neměl jsem sílu na dohady ohledně přezíravé zákaznické politiky hotelu. Osprchoval jsem se, sešel jsem do baru a dal si pivo. Byl to úplně obyčejný hotelový bar navštěvovaný obchodními cestujícími i místními talenty. Vedle mě se k baru posadila jakási žena. Byla asi v mém věku. Pěkně oblečená, slušelo jí to. Typická obchodní zástupkyně. Možná měla pár kilo navíc ze špatného jídla na cestách, ale byla profesionálně atraktivní způsobem, který nejspíš zabíral, jestli prodávala zboží v nějaké branži s převahou mužů. Kývli jsme na sebe. Objednala si drink. Začala se se mnou trochu nezávazně bavit o počasí (teplém a slunečném).

Kdyby tohle byl její příběh, asi by mě popsala jako nadprůměrně vysokého muže střední postavy, spíš hubenějšího, v padnoucím černém obleku a pečlivě vyčištěných botách, s modrýma očima a krátkými světlými vlasy. Bez nějakých zvlášť nápadných rysů. Ani hezký, ani ošklivý. Normální, na hranici nudného a nevýrazného, což mohlo být dobré i špatné v závislosti na tom, co si člověk od nezávazného tlachání o počasí s chlapem u baru sliboval. Já každopádně proti takové konverzaci nic neměl, a tak jsem se dozvěděl, že prodává sportovní oblečení, že ještě nezjistila, co ukazují všechna ta blikající světýlka v jejím novém služebním autě, a že jestli mám

hlad, tak v tomhle baru dělají strašně dobré sendviče se slaninou.

Měl jsem v sobě polovinu druhého piva a byl jsem si celkem jistý, že bude následovat třetí, když vtom se mě zeptala, co jsem za znamení. Pokrčil jsem rameny ve snaze dát najevo svůj nezájem, ale podařilo se jí ze mě vypáčit, že jsem rak. Naštěstí rychle změnila téma a zeptala se, co dělám za práci. Když se ženy dozvědí, že jsem profesionální kouzelník, reagují různě. Někdy jsou zvědavé a chtějí vidět nějaký trik, načež často otravují s tím, abych jim řekl, jak se to dělá. Jenže kouzelník své triky nikdy neprozrazuje. To je nepsaný zákon, který všichni dodržují. Ty, co zvědavé nejsou, mívají sklony tvářit se mírně podezřívavě, asi jako většina dospělých, když jim někdo řekne, že je klaun. Občas následuje otázka, jestli se z toho vážně dá žít. V tomhle případě to ženě u baru připadalo vzrušující a já cítil v kostech, že bude chtít vidět nějaký trik. Ale dopadlo to jinak.

„Viděl jsi to kouzelnické duo v televizi? Sebastian a Charlotta, tak nějak se jmenují. Jsou neskutečně skvělí. Neviděl jsi minulý víkend galavečer pro životní prostředí, jak Charlotta vlezla do tygří klece, která se spouštěla do publika, a všichni si mysleli, že vyleze tygr, ale pak odtáhli závěs a uvnitř klece sedělo malé koťátko a kolem krku mělo náramek nějaké holky z publika? To bylo tak neskutečně skvělé, nechápu, jak to dělají!“

Mohl jsem v té chvíli zkusit zabodovat a říct, že jsem ty dva kdysi znal. Že Sebastian míval v mládí takovou trému, až před každým vystoupením dostával průjem. A že iluze s tygří klecí se dá koupit od jedné firmy z Las Vegas a nevyžaduje talent ani šikovnost. Stačí zaplatit těžké peníze,